
ПОСТАНОВЛЕНИЕ

24.06.2019

КАРАР

№ 31

**2019 – 2029 елларда
Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районы
Кодаш авыл жирлегендә
транспорт инфраструктурасын
комплекслы үстерү
программасын раслау турында**

2016 елның 27 июлендә Россия Федерациясе транспорт министры М.Ю. Соколовның транспорт һәм юл хужалыгы өлкәсендә норматив-хокукый актларны гамәлгә ашыру буенча Россия Федерациясе субъектлары житәкчеләре белән уздырган селектор киңәшмәсенең муниципаль берәмлекләр өчен транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын эшләү һәм раслау өлешенә кагылышлы 58нче беркетмәнең 2нче өлешенең 2нче пунктына, Татарстан Республикасы Транспорт һәм юл хужалыгы министрлыгының 2016 елның 19 декабрендәге №03-16/5899нчы хатына туры китереп, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Кодаш авыл жирлегендә, куркынычсызлык дәрәжәсен күтәрү белән беррәттән, транспорт инфраструктурасы үсешен тәэмин итү максатында,

КАРАР БИРӘМ:

1. 2019 – 2029 елларда Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Кодаш авыл жирлегендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын расларга.

2. Әлеге карарның үтәлешенә контрольлек итүне үз өстемдә калдырам.

Г.А. Хәйсарова

Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районы
Кодаш авыл жирлегенде
Башкарма комитеты житәкчесенең
2019 елның 24 июньдә кабул иткән
31нче карарына
КУШЫМТА

**2019 – 2029 елларда
Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районы
Кодаш авыл жирлегендә
транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү
ПРОГРАММАСЫ**

Кодаш авылы

1. Программа паспорты

1.	Программа атамасы	2019 – 2029 елларда Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Кодаш авыл җирлегендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы
2.	Программаның заказчысы, эшләүчесе һәм үтәүчесе	Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Кодаш авыл җирлеге Башкарма комитеты
3.	Программаны эшләү өчен нигез	<p>- 2014 елның 29 декабрендә кабул ителгән “Россия Федерациясенен Шәһәр төзелеше турындагы кодексына һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында”гы № 456-ФЗ Федераль законы;</p> <p>- Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 25.12.2015 елның 25 декабрендә кабул иткән “Җирлекләр, шәһәр округларында транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында”гы № 1440 карары;</p> <p>- Татарстан Республикасы Президенты Р.Н. Миңнехановның 6 июнендә биргән «Муниципаль берәмлекләрдә транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программасын эшләү турында»гы №326661 - МР биреме.</p>
4.	Программаның максаты һәм бурычлары	<p>Максат: «Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Кодаш авыл җирлегендә, куркынычсызлык дәрәжәсен күтәрү белән беррәттән, транспорт инфраструктурасы үсешен тәмин итү».</p> <p>Бурычлар: Транспорт инфраструктурасы объектлары төзелешен, реконструкцияләүне тәмин итү; Муниципаль берәмлек территориясендә юл хәрәкәте куркынычсызлыгын күтәрү</p>
5.	Транспорт инфраструктурасы	Җирле әһәмияткә ия булган гомуми

	үсешенең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары)	кулланыштагы автомобиль юлларының озынлыгы; Транспорт инфраструктурасы объектлары төзү, реконструкцияләү проектларының саны; Төзелгән, реконструкциялэнгән автомобиль юлларының озынлыгы; Юл хәрәкәтен оештырганда кертелгән техник чараларның саны.
6.	Гамәлгә ашыру сроклары	2019-2029 еллар
7.	Программа чаралары	5 нче «Транспорт комплексы үсешенең приоритетлары» бүлегендә китерелгән
8.	Финанслау чыганақлары	ТР бюджеты, муниципаль берәмлек бюджеты, бюджеттан тыш чыганақлар
9.	Программаны гамәлгә ашырудан көтелә торган соңгы нәтижәләр	Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт инфраструктурасын үстерү өчен шартлар булдыру; Муниципаль берәмлек территориясендә юл хәрәкәтендә катнашучыларның сакланганлык дәрәжәсен күтөрү.

2. Гомуми мәгълүматлар

“Кодаш авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Татарстан Республикасының көньяк-көнчыгышында Бөгелмә муниципаль районында урнашкан, Әлмәт, Азнакай муниципаль районнары һәм Бөгелмә муниципаль районының шәһәр тибындагы Карабаш бистәсе белән чиктәш.

Авыл жирлеге составына ике торак пункт керә: Кодаш авылы һәм Кызыл Чишмә авылы. Авыл халкы сан ягыннан 800 кеше тәшкил итә.

Жирлекнең административ үзәгеннән Бөгелмә муниципаль районы административ үзәгенә – Бөгелмә шәһәренә кадәр ара 35 километрга якын. Жирлек территориясе – 6554,5 км.

3. Транспорт инфраструктурасы сыйфатламасы

Жирлек территориясендә тышкы транспорт бер төр – автомобиль төре белән генә бирелгән. Жирлекнең торак пунктларында тышкы транспортның күләме зур түгел. Тышкы транспорт, жирлекнең район һәм республика үзәкләре һәм күрше-тирә муниципаль берәмлекләр белән багланышы жәһәтеннән, зур әһәмияткә ия.

Жирлекнең торак пунктлары белән янәшәдә генә жирле әһәмияткә ия булган “Кодаш авылы – шәһәр тибындагы Актүбә бистәсе” автомобиль юлы уза.

Кодаш авыл жирлеге территориясендә юл челтәрен үстерү жәһәтеннән төп чаралар Бөгелмә муниципаль районы Кодаш авыл жирлегенең 2030 елга кадәр социаль-иқтисадый үсеш планында каралган.

Тышкы транспортны үстерү өлешендә Программа чаралары булып торалар:

1. Кодаш авыл жирлеген территорияль планлаштырганда жирле әһәмияткә ия булган автомобиль юлларын норма хәленә китерүне исәпкә алу (барлык чорга).

2. Муниципаль берәмлек чикләрендә федераль һәм региональ әһәмияткә ия булган автомобиль юллары үстерү өчен жир кишәрлекләре бүлеп бирүгә теләктәшлек итү (барлык чорга).

3. Федераль һәм региональ әһәмияткә ия булган автомобиль юлларының тармакларын һәм саклаулы зоналарын файдалану режимын саклауны тәмин итү (барлык чорга).

Жәмәгать транспорты.

Транспорт – жирлек инфраструктурасының йөк ташу һәм пассажирлар йөртү буенча иқтисадның барлык тармакларының һәм халыкның ихтыяжларын канәгатьләндерә, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында продукциянең төрле төрләрен йөртә, халыкка һәркем куллана алырлык транспорт хезмәте күрсәтә торган мөһим состав өлеше.

Транспортның тотрыклы һәм нәтижәле эшләве халыкның йөк ташуга булган ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерү һәм жирлектәге барлык

предприятиелэрнең уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора. Жирлектә пассажир транспортының бердәнбер һәм төп төре булып такси һәм шәхси машиналар тора. Жирлек территориясе аша түбәндәге автобус маршрутлары уза: Бөгелмә – Кодаш, Актүбә – Бөгелмә. Кодаш авыл жирлегендә автотранспорт предприятиеләре юк. Авыл жирлеге торак пунктлары белән район үзәге арасында хәзерге вакытта автобус транспорты юк. Бөгелмә шәһәре һәм Кодаш авылы арасында регуляр автобус элементәсе бар. Жирлектә хәрәкәтләрнең күпчелеге шәхси автотранспортка һәм жәяүле йөрүләргә туры килә.

4. Урам – юл челтәре

Урам-юл челтәре торак пунктлардагы транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасын тәшкил итә торган төп элемент булып тора. Жирлекнең комплекслы үсешендә юл челтәренең һәм инфраструктур объектларының үсеше аеруча социаль әһәмияткә ия булып тора. Кодаш авыл жирлегендә урам-юл челтәренең озынлыгы 12, 1 км тәшкил итә, шул исәптән, Кызыл Чишмәдә – 2,4 км. Жирлектә автомобиль юлларының күпчелек өлешенә вак таш түшәлгән.

Бөгелмә муниципаль районы Кодаш авыл жирлеге урам-юл челтәре сыйфатламасы 1нче Таблицада бирелә.

Таблица 1.

Юлларның атамасы (урамнар)	Юлларның категориясе	Юлларның гомуми озынлыгы (куәте), километрлар	Юлларның гомуми озынлыгы (куәте), кв. метрлар	Капلامның төре						
				асфальто-бетонное капلامы		Сыланучан материал белән эшкәртелгән вак таш, гравий		Туфраклы юл		
				озынлыгы, км	мәйдан мең кв.м	озынлыгы, км	Мәйдан мең кв.м.	озынлык ,км	Мәйдан Мең кв.метр	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Кызыл-Чишмә авылы Октябрь ур.	5	2,007	70,031	2,007	70,031					
Кодаш авылы, Совет урамы	5	3,627	92,352	3,627	92,352					
Кодаш авылы, фермадан зиратка кадәр	5	0,245	3,796					0,245	3,796	
Кодаш авылы, Пионер урамы	5	0,653	12,706	0,653	12,706					
Кодаш авылы, Заря урамы	5	1,605	28,741	1,605	28,741					
Кодаш авылы, Яшьләр урамы	5	1,092	23,76	0,909	1,686			0,183	0,551	
Кодаш авылы, Муллагали урамы	5	0,418	6,915			0,418	6,915			
БАРЛЫГЫ		9,647	238,301	8,801	205,516	0,418	6,915	0,428	4,347	

5. Транспорт комплексы үсеше приоритетлары

2029 елга кадәр муниципаль берәмлекнең транспорт комплексы үсешендә төп приоритетлар булырга тиеш:

Булган урам-юл челтәре капламнарын ремонтлау һәм реконструкцияләү.

Кодаш авыл жирлегенә территориясендә транспортны үстерү төрле дәрәжә хакимиятләрнең: федераль, региональ, муниципаль властьларның уртак тырышлыгына йөз тотып, комплекслы якин килүгә нигезләп алып барылырга тиеш. Авыл жирлегендә транспорт системасын үстерүне планлаштырганда, район һәм төбәк транспорт системасының перспективадагы үсеше исәпкә алынырга тиеш. Авыл жирлегендәге транспорт системасы регионның транспорт системасы элементы булып тора, шуңа күрә дә территориядә транспорт инфраструктурасын оптимальләштерүгә бәйлә барлык бурычларны да чишү бары тик Жирлекнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл ителә алмый. Программа тарафыннан транспорт инфраструктурасын үстерүгә кагылышлы тәкъдимнәр барлык дәрәжәдәге бюджетлар катнашында гамәлгә ашырылуны күздә тоталар. Жирлекнең жирле үзидарә органнарының бурычы булып дәүләт власте органнары белән жирле үзидарә арасында үзара хезмәттәшлекне тәмин итү чараларын оештыру, транспорт инфраструктурасын үстерү буенча инициативалы тәкъдимнәр әзерләү тора. Транспорт инфраструктурасы үсешенә федераль дәрәжәдәге төп юнәлешләре РФ Хөкүмәтенә 2008 елның 22 ноябрендә биргән №1734-р күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясе транспорт стратегиясе тарафыннан билгеләнгән.

Транспорт стратегиясенә ярашлы рәвештә, транспорт системасы үстерүнең стратегик максаты – икътисадның һәм жәмгыятьнең социаль юнәлешле инновацион үсеш ихтыяжларын һәм көндәшлеккә сәләтле булган яхшы сыйфатлы транспорт хезмәтләренә булган ихтыяжларны канәгатьләндерү.

Көндәшлеккә сәләтле булган нәтижәле транспорт системасын булдыру өчен төп 3 өлеш кирәк:

Көндәшлеккә сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәте күрсәтү;

Көндәшлеккә сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәте күрсәтүне тәмин итәрлек дәрәжәдә югары житештерүчән куркынычсыз транспорт инфраструктурасы һәм транспорт чаралары;

Транспорт хезмәтләренә тәкъдимнәрне сораудан күбрәк булырлык дәрәжәдә арттыру өчен шартлар булдыру (шулай түгел икән, көндәшлек мохите булмагач)

6. Урам-юл челтәрен оптимальләштерү

Жирлектә транспорт комплексын үстерүнең югарыда билгеләнгән приоритетларына туры китереп, Программа тарафыннан урам-юл челтәрен оптимальләштерүнең түбәндәге чаралары каралган.

Программа тарафыннан магистраль урам-юллар челтәрен нормативларга туры китереп формалаштыру буенча тәкъдимнәр бирелә. Авыл торак пункты һәм авыл жирлегә чикләрендә урам челтәре параметрларының төп исәпләү саннары “Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү” СП 42.13330.2011 кагыйдәләренә туры китереп кабул ителә.

Яңа торак төзелеше районнарында урамнарны һәм юлларны проектлаганда, урамнарның проектлардагы кызыл сызык киңлекләрен сакларга кирәк, бу алга таба жир участкаларын алу, урамнарны киңәйтү максатыннан капитал төзелеш объектларын сүтү кебек кыйммәтле чараларны булдырмый калырга ярдәм итәчәк. Проектлана торган урамнар, норматив тайпылыш таләпләре үтәлсә өчен, шул рәвешле, рельефка урнашырга тиеш. Катлаулы геоморфологик факторлар булганда, төп урамнарны проектлауга һәм төзүгә аеруча игътибар бирү таләп ителә.

7. Транспортның туктап торы һәм озак вакытка куеп саклау урыннарын оештыру

Жирлек территориясендә автотранспортны саклау, нигездә, предприятие участкаларында һәм жирлектә яшәүчеләрнең йортлары тирәсендә, зур булмаган гараж кооперативларында башкарыла. Киләчәктә автомобильләрне жәмәгать куллануы биналары тирәсендә, халыкта автомобильләр саны артуны күздә тотып, оештыруны карарга кирәк. Халыкның жиңел автомобильләрен даими һәм вакытлыча хужалык яны участкаларында куеп саклау торы күздә тотыла.

Әлеге бүлек буенча үтәү зарур булган чаралар:

1. Кирәкле сандагы транспорт кую урыннарын, жәмәгать биналарының сыйдырышлылыгын исәпкә алып, аларны төзү өчен билгеләнгән участкаларда урнаштыруның, төзекләндерүнең административ чараларын тәмин итү (барлык чорга);
2. Күпләп жыела торган урыннарда жәмәгать машиналарын кую урыннарын оештыру (беренче чиратта – исәпләү срогы).

8. Жәяүлеләр урамнарын һәм велосипед юллары системасын булдыру: мөмкинлекләре чикле затлар өчен каршылыксыз мохитне тәмин итү

Экологик чиста мохитне саклау, корреспонденция өчен кыска араларда, торак пунктлары территориясендә Программа тарафыннан жәяүлеләр урамнары системасы да карала. Жирлек программасы аз хәрәкәтләнүче халык төркемнәре өчен каршылыксыз мохит тудыруны күздә тотта. Бу максат белән жәмәгать биналарын проектлаганда, тиешле нормалы авышлыктагы пандуслар төзүгә аерым таләпләр куелырга, тротуарлар капламын камилләштерү һәм каршылыксыз мохит булдыру өчен билгеләнгән барлык таләпләр үтәлсә тиеш.

Бу бүлектә каралган чаралар:

1. Жәяүлеләр хәрәкәтенә өстенлек бирелә торган урамнар системасын формалаштыру (исәпләү срогы – перспективада);

2. Төзүчеләр тарафыннан каршылыксыз мохит булдыру таләпләрен административ чаралар ярдәмендә үтәүне тәмин итү (барлык чорга).

Программа чаралары

Таблица 2

Чараның атамасы	Объектның урнашкан урыны	Гамәлгә ашыру сроклары
Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының техник документларындагы мәғлүматларны актуальләштерү, тармак полосоларын билгеләү	Кодаш авылы, Кызыл Чишмә авылы	2019-2029 еллар

Таблица 2 дәвамы

Чараның атамасы	Объектның урнашкан урыны	Гамәлгә ашыру сроклары
Жирлектәге барлык автомобиль юлларындагы һәм урамнардагы инженерлык корылмаларының техник торышына бәя биреп, инвентарьлаштыру уздыру	Кодаш авылы, Кызыл Чишмә авылы	2019-2029 еллар
Жирле әһәмияттәге расланган автоюллар исемлегенә, юл капламының үзгәрүен исәпкә алып, үзгәрешләр керту	Кодаш авылы, Кызыл Чишмә авылы	2019-2029 еллар
Территорияләрне планлаштыру документлары белән берлектә башкарыла торган юл хәрәкәте куркынычсызлыгы буенча чаралар комплексын эшләү, гамәлгә ашыру	Кодаш авылы, Кызыл Чишмә авылы	2019-2029 еллар
Торак пунктлардагы урамнарда каты капламнарны реконструкцияләү, ремонтлау, төзекләндерү	Кодаш авылы, Кызыл Чишмә авылы	2019-2029 еллар
Торак һәм сәнәгать төзелеше өчен яңа территорияләрне үзләштергән вакытта юл һәм тротуарларны комплекслы төзү	Кодаш авылы, Кызыл Чишмә авылы	2019-2029 еллар
Жәмәгать транспорты өчен туктау	Кодаш авылы,	2019-2029 еллар

мәйданчыкларын һәм павильоннарын урнаштыру, жиһазлау	Кызыл Чишмә авылы	
---	----------------------	--